

۱۸۲۰۵۹

حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی توماس

ویراست سیزدهم

جلد ۱ (قسمت دو)

نویسنده: گان

جورج ب. توماس

جوئل هاس

موریس د. ویر

مترجمان

دکتر فرشید نورعلیشاھی

دکتر امیر علی طباطبایی عدنانی

نیاز دانش

عنوان و نام پدیدآور	Thomas, George B. (George Brinton) : توماس، جورج برینتون، ۱۹۱۴ - ۲۰۰۶ م.
مشخصات نشر	حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی توماس/نویسندهان جورج ب. توماس، جوئل هاس، موریس د. ویر؛ مترجمان فرشید نورعلیشاهی، امیرعلی طباطبایی عدنانی.
مشخصات ظاهری	تهران: نیاز دانش، ۱۳۹۶.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۲۴-۹۱-۰ : ج. ۱، ق. ۲ : ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۲۴-۹۱-۰ : ج. ۲، ق. ۲ : ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۲۴-۹۲-۷ : دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۲۴-۹۲-۷.
وضعیت فهرستنويسي	فیضا
یادداشت	عنوان اصلی: Thomas' calculus, 13th ed, 2014
یادداشت	کتاب حاضر بر اساس کتاب "حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی" اثر جورج ب. توماس است.
موضوع	حسابان
موضوع	حساب دیفرانسیل
موضوع	حساب انتگرال
موضوع	هندسه تحلیلی
شناسه افزوده	هاس، جوئل
شناسه افزوده	موریس دی، ۱۹۳۹ - م.
شناسه افزوده	نورعلیشاهی، فرشید، ۱۳۳۶ - مترجم
شناسه افزوده	طباطبایی عدنانی، امیرعلی، ۱۳۴۶ - مترجم
ردهندی کنگره	QA۳۰۳.۲۵۱۳۹۶
ردهندی دیوبی	۱۱۵/۱۱۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۱۹۸۱

نام کتاب	حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی و ... بر اساس زدهم / جلد ۱ (قسمت دوم)
نویسندهان	جورج ب. توماس/جوئل هاس/موریس د. ویر
متربمان	دکتر فرشید نورعلیشاهی - دکتر امیرعلی طباطبایی عدنانی
مدیر اجرایی - ناظر بر چاپ	حمدیرضا احمد شیرازی - محمد شمس
ناشر	نیاز دانش
صفحه آرا	واحد تولید انتشارات نیازدانش
نوبت چاپ	اول - ۱۳۹۶
شمارگان	۱۵۰۰ نسخه
قیمت	۳۰۰۰۰۰ ریال

ISBN:978-600-6481-91-0

شابک [جلد اول(۲)] : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۱-۹۱-۰

ISBN:978-600-6481-93-4

شابک (دوره) : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۱-۹۳-۴

978-600-6481-93-4

هرگونه چاپ و تکثیر (اعم از زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری و تهیه CD) از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است، متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفات و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

آدرس انتشارات: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، تقاطع وحید نظری، پلاک ۲۵۵، طبقه ۱، واحد ۲
۰۲۱-۶۶۴۷۸۱۰۸-۰۹۱۲۷۰۷۳۹۳۵

فهرست مختص

جلد ۱ - قسمت اول

۴ کاربرد مشتق

- ۱-۴ مقادیر اکستریم تابع
- ۲-۴ قضیهی مقدار میانگین
- ۳-۴ توابع یکنوا و آزمون مشتق اول
- ۴-۴ رسم نمودار و تغیر
- ۵-۴ بهینه‌سازی کاربردی
- ۶-۴ روش نیوتون
- ۷-۴ پادمشتق

۵ انتگرال‌ها

- ۱-۵ مساحت و تخمین با مجموع متناهی
- ۲-۵ نماد سیگما و حد مجموع متناهی
- ۳-۵ انتگرال معین
- ۴-۵ قضیهی اساسی حسابان
- ۵-۵ انتگرال‌های نامعین و روش جانشانی
- ۶-۵ جانشانی‌های انتگرال معین و سطح بین منحنی‌ها

پیوست‌ها

- ۱-A اعداد حقیقی و خط حقیقی
- ۲-A استقراء ریاضی
- ۳-A خط، دایره و سهمی
- ۴-A اثبات قضیایی حد
- ۱ حدودی که معمولاً پیش می‌آیند
- ۲-۱ مزء اعداد حقیقی
- ۳-۱ اعدام مختلط
- ۴-۱ زن رزیعه‌نیری برای ضرب برداری
- ۵-۱ قضیه سوآیخته و قضیه نمو

پاسخ به تمراه ارد

۱ توابع

- ۱-۱ توابع و نمودار آنها
- ۲-۱ ترکیب توابع؛ جابه‌جایی و مقیاس‌بندی نمودارها
- ۳-۱ توابع مثلثاتی
- ۴-۱ رسم با نرم‌افزار

۲ حد و پیوستگی

- ۱-۲ آهنگ تغییر و مimas ، منحنی
- ۲-۲ حد یک تابع و قوانین حد
- ۳-۲ تعریف دقیق یک حد
- ۴-۲ حد های یک طرفه
- ۵-۲ پیوستگی
- ۶-۲ حد های شامل بینهایت، مجانب‌های نه ره

۳ مشتق

- ۱-۳ مimas و مشتق در یک نقطه
- ۲-۳ مشتق یک تابع
- ۳-۳ قواعد مشتق‌گیری
- ۴-۳ مشتق به عنوان آهنگ تغییر
- ۵-۳ مشتق توابع مثلثاتی
- ۶-۳ قاعده‌ی زنجیره‌ای
- ۷-۳ مشتق ضمنی
- ۸-۳ آهنگ‌های تغییر وابسته
- ۹-۳ خطی‌سازی و دیفرانسیل

جلد ۱ - قسمت دوم

۶ کاربردهای انتگرال‌های معین

- ۱-۶ محاسبه حجم با استفاده از سطح مقطع
- ۲-۶ محاسبه حجم با استفاده از پوسته‌های استوانه‌ای
- ۳-۶ طول کمان
- ۴-۶ مساحت سطوح حاصل از دوران
- ۵-۶ کار و نیروهای سیال
- ۶-۶ ممان (گشتاور) و مرکز جرم

۷ توابع متعالی

- ۱-۷ وارون توابع و مشتق آنها
- ۲-۷ لگاریتم طبیعی
- ۳-۷ توابع نمایی

۸ روش‌های انتگرال‌گیری

- ۱-۸ استفاده از فرمول‌های اصلی انتگرال
- ۲-۸ انتگرال‌گیری جزء به جزء
- ۳-۸ انتگرال‌های مثلثاتی
- ۴-۸ جانشانی‌های مثلثاتی
- ۵-۸ انتگرال‌گیری از توابع گویا توسط کسرهای جزئی
- ۶-۸ جداول انتگرال و دستگاه جیری کامپیوتر

۷-۸ انتگرال گیری عددی
۸-۸ انتگرال های ناسره
۹-۸ احتمال

- ۶-۱۰ سری های متناوب و شرط همگرایی
۷-۱۰ سری های توانی
۸-۱۰ سری های تیلور و مکلورن
۹-۱۰ همگرایی سری تیلور
۱۰-۱۰ سری دو جمله ای و کاربرد سری تیلور

۱۱ معادلات پارامتری و مختصات قطبی

- ۱-۱۱ پارامتری سازی منحنی های تخت (در صفحه)
۲-۱۱ حسابان با منحنی های پارامتری
۳-۱۱ کاربردها
۴-۱۱ رسم معادلات مختصات قطبی
۵-۱۱ مساحت و طول در مختصات قطبی
۶-۱۱ مقاطع مخروطی
۷-۱۱ مقاطع مخروطی در مختصات قطبی

پیوست ها

پاسخ به تمرينات فرد

۹ معادلات دیفرانسیل مرتبه اول

- ۱-۹ جواب ها، میدان شیب در روش اویلر
۲-۹ معادلات خطی مرتبه اول
۳-۹ کاربردها
۴-۹ جواب های نموداری معادلات خودگردان Autonomous
۵-۹ دستگاه معادلات و صفحات فاز

۱۰ دنباله های نامتناهی و سری ها

- ۱-۱۰ دنباله ها
۲-۱۰ سری نامتناهی
۳-۱۰ آزمون انتگرال
۴-۱۰ آزمون مقایسه
۵-۱۰ همگرایی مطلق، آزمون نسبت ریش

جلد ۲

۱۲ بردارها و فضای هندسی

- ۱-۱۲ دستگاه مختصات سه بعدی
۲-۱۲ بردارها
۳-۱۲ ضرب نقطه ای
۴-۱۲ ضرب خارجی
۵-۱۲ خط و صفحه در فضا
۶-۱۲ استوانه و رویه های درجه دو

۱۳ توابع برداری و حرکت در فضا

- ۱-۱۳ منحنی در فضا و مماس های آن
۲-۱۳ انتگرال تابع برداری: حرکت پرتاپی
۳-۱۳ طول کمان در فضا (سه بعد)
- ۴-۱۳ انحنای و بردار عمود بر منحنی
۵-۱۳ مولفه های مماسی و عمودی شتاب
۶-۱۳ سرعت و شتاب در مختصات قطبی

۱۴ مشتقات جزئی

- ۱-۱۴ توابع چند متغیره
۲-۱۴ حدود و پیوستگی در ابعاد بالاتر
۳-۱۴ مشتقات جزئی
۴-۱۴ قاعده زنجیره ای
۵-۱۴ مشتق های جهت دار و بردار گرادیان
۶-۱۴ صفحات مماس و مشتق ها
۷-۱۴ مقادیر اکسترمیم و نقاط زمینی
۸-۱۴ ضرایب لاغرانژ

- ۹-۱۴ فرمول تیلور برای دو متغیر
۱۰-۱۴ مشتقات جزئی با متغیر های مقید

۱۵ انتگرال های چندگانه

- ۱-۱۵ انتگرال های دوگانه و مکرر روی مستطیل
۲-۱۵ انتگرال دوگانه روی نواحی کلی
۳-۱۵ میدان ساخت با انتگرال دوگانه
۴-۱۵ استگانه دوگانه در مختصات قطبی
۵-۱۵ انتگرال سه گانه در مختصات مستطیلی
۶-۱۵ گشتاور، متر جرم
۷-۱۵ انتگرال سه گانه در مختصات استوانه ای و کروی
۸-۱۵ جانشانی در انتگرال ۳-گانه

۱۶ انتگرال ها و میدان برداری

- ۱-۱۶ انتگرال های روی منحنی
۲-۱۶ میدان های برداری و انتگرال های خطی: کار، چرخش و شار
۳-۱۶ استقلال از مسیر، میدان های پایستار و توابع پتانسیل
۴-۱۶ قضیه گیرن در صفحه

- ۵-۱۶ سطوح و مساحت
۶-۱۶ انتگرال های روی سطح
۷-۱۶ قضیه استوکس
۸-۱۶ قضیه دیورزانس و نظریه وحدت

پیوست ها

پاسخ به تمرينات فرد

فهرست مطالب

۱۰۷

۸ روش‌های انتگرال‌گیری

۱۵۷	۱-۸ استفاده از فرمول‌های اصلی انتگرال
۱۶۲	۲-۸ انتگرال‌گیری جزء به جزء
۱۷۱	۳-۸ انتگرال‌های مثلثاتی
۱۷۶	۴-۸ جانشانی‌های مثلثاتی
۱۸۱	۵-۸ انتگرال‌گیری از توابع گویا توسط کسرهای جزئی
۱۹۰	۶-۸ جداول انتگرال و دستگاه جبری کامپیوتر
۱۹۶	۷-۸ انتگرال‌گیری عددی
۲۰۷	۸-۸ انتگرال‌های ناسره
۲۱۷	۹-۸ احتمال
۲۳۲	پرسشن‌هایی برای مرور مطالعه
۲۳۳	تمرین‌های عملی
۲۳۶	تمرین‌سای کاربردی و پیشرفته

۲۴۱

۹ معادلات دیفرانسیل مرتبه اول

۲۴۱	۱-۹ جواب‌ها، میدان شیب در روش اویلر
۲۵۰	۲-۹ معادلات خطی مرتبه اول
۲۵۶	۳-۹ کاربردها
۲۶۳	۴-۹ جواب‌های نموداری معادلات خودگردان
۲۷۲	۵-۹ دستگاه معادلات و صفحات فاز
۲۷۹	پرسشن‌هایی برای مرور مطالعه
۲۸۹	تمرین‌های کاربردی
۲۸۱	تمرین‌های اضافی و پیشرفته

۷

مقدمه

۶ کاربردهای انتگرال‌های معین

۱۳	۱-۶ محاسبه حجم با استفاده از سطوح طبع
۲۵	۲-۶ محاسبه حجم با استفاده از پوسته‌های متوازی
۳۳	۳-۶ طول کمان
۳۹	۴-۶ مساحت سطوح حاصل از دوران
۴۵	۵-۶ کار و نیروهای سیال
۵۶	۶-۶ ممان (گشتاور) و مرکز جرم
۶۰	پرسشن‌هایی برای مرور مطالعه
۶۴	تمرین‌های کاربردی
۷۱	تمرین‌های اضافی و پیشرفته

۷

۷ توابع متعال

۷۲	۱-۷ وارون توابع و مشتق آنها
۸۳	۲-۷ لگاریتم طبیعی
۹۲	۳-۷ توابع نمایی
۱۰۲	۴-۷ تغییر نمایی و معادلات دیفرانسیل جدایی‌پذیر
۱۱۳	۵-۷ انواع ابهام و قاعده هوپیتال
۱۲۲	۶-۷ وارون تابع مثلثاتی
۱۳۴	۷-۷ تابع هیپربولیک (هذلولی)
۱۴۳	۸-۷ آهنگ نسبی رشد
۱۵۰	پرسشن‌هایی برای مرور مطالعه
۱۵۱	تمرین‌های کاربردی
۱۵۴	تمرین‌های اضافی و پیشرفته

دنباله های نامناعی و سریعه

۳۹۲	۳-۱۱ کاربردها
۳۹۷	۴-۱۱ رسم معادلات مختصات قطبی
۴۰۱	۵-۱۱ مساحت و طول در مختصات قطبی
۴۰۶	۶-۱۱ مقاطع مخروطی
۴۱۶	۷-۱۱ مقاطع مخروطی در مختصات قطبی
۴۲۷	پرسش هایی برای مرور مطالب
۴۲۸	تمرین های کاربردی
۴۲۹	تمرین های اضافی و پیشرفت
۴۲۹	پیوست ها
۴۲۹	۱-A اعداد حقیقی و خط حقیقی
۴۳۰	۲-A استقراء ریاضی
۴۳۹	۳-A خطوط - دوازیر و سهمی ها
۴۴۸	۴-A اثبات فضایی حدی
۴۵۱	۵-A حدود مشترک
۴۵۲	۶-A تئوری اعداد حقیقی
۴۵۶	۷-A اعداد مختلط
۴۶۶	۸-A قانون توزیع پذیری برای ضرب برداری
۴۶۷	۹-۱ تئیه مشتق آمیخته و قضیه نمو
۴۷۲	پاسخ به تمرینات فرد

۲۸۳	۱-۱۰ دنباله ها
۲۸۴	۲-۱۰ سری نامناعی
۲۹۷	۳-۱۰ آزمون انتگرال
۳۰۸	۴-۱۰ آزمون مقایسه
۳۱۵	۵-۱۰ همگرایی مطلق، آزمون نسبت و ریشه
۳۲۰	۶-۱۰ سری های متناوب و شرط همگرایی
۳۲۷	۷-۱۰ سری های توانی
۳۳۴	۸-۱۰ سری های تیلور و مکلورن
۳۴۴	۹-۱۰ همگرایی سری تیلور
۳۵۰	۱۰-۱۰ سری دو جمله ای و کاربرد سری تیلور
۳۵۷	پرسش هایی برای مرور مطالب
۳۶۶	تمرین های کاربردی
۳۶۷	تمرین های اضافی و پیشرفت
۳۶۹	۱۱-۱۱ پارامتری سازی منحنی های تخت (در صفحه)
۳۷۳	۱۲-۱۱ حسابان با منحنی های پارامتری
۳۸۲	

معادلات بارامتری و مختصات قطبی

۴۲۹	۱۱-۱۱ پارامتری سازی منحنی های تخت (در صفحه)
۴۳۰	۱۲-۱۱ حسابان با منحنی های پارامتری

مقدمه

حسابان توماس معرفی جدیدی برای حسابان (حساب دیناره ای، انتگرال) فراهم می کند که می تواند کمک زیادی به یادگیری مفهومی به ویژه در عناصر ضروری این رشته بیم بخواهد. این کتاب برای تدریس در یک سال سه ترمی و یا یک سال چهار ترمی و برای سه زبان ریاضی، مهندسی، علوم طبیعی، در نظر گرفته شده است توضیحات دقیق، مثالهای مناسب، سکلرهای سمازی و تمرینهای زمانبندی شده اساس متن این کتاب را تشکیل می دهند.

اساس این کتاب در جهت آماده سازی و پرورش فکری دانشجوی امروز و آشایی وی با کاربردهای حسابان در جهان و تغییرات آن می باشد. تعدادی از دانشجویان با اصطلاحات علمی و روش های محاسباتی حسابان در دیبرستان آشنا شده اند. با این وجود باز هم نیاز به مهارت های جبری و مثلثاتی و درک مفهوم حد برای حسابان در سطح بالاتر دانشگاهی دارند.

در متن حاضر سعی شده است که بدون کند شدن روند پیشرفت خود در حسابان، تعادلی بین دانش قبلی و نیاز فعلی آنها فراهم کنیم. دقت کرده ایم که برای مطالب در متن و پوست ها دوره های کافی ایجاد کنیم.

تنوع مثال ها و تشریح راه حل ها و فراهم نمودن تمرین های مناسب می توانند برای دانشجویان در سطوح مختلف، درک مناسب و کاملی از حسابان فراهم نماید.

این درک می تواند فراتر از حفظ فرمول ها و روش های معمول باشد و به دانشجویان نشان دهد چگونه مفاهیم کلیدی که یکبار معرفی شده اند را در مسایل مختلف بکار گیرند. پیوست ها طوری تنظیم شده اند که ارتباطی بین مفاهیم جدید و دانسته های قبلی ایجاد می کنند و آنچه را که بعدها می آموزند چگونه تعمیم دهنند. بعد از یادگیری حسابان در این کتاب، دانشجویان پیشرفت های مناسبی را در حل مسایل و توانایی هایی را در نحوه استدلال به دست می آورند. این کار چشم اندازه های مناسبی را در زندگی آنها ایجاد می نماید. در مجموعه هدیه واقعی حسابان و این کتاب کشف توانایی تفکر منطقی و آموزش درک مفهومی از مطالب پیش رو می باشد.

تازه‌های این ویرایش

در این ویرایش تفکر مفهومی و منطق کامل حسابان یک و چند متغیره را با هم درمی‌آمیزیم. با پیشنهادات مفید خوانندگان ویرایش قبل به بهتر کردن و دقیق کردن محاسبات پیشین پرداختیم و با نگاهی دقیق تمرینات اضافی در طول متن ایجاد کردیم. تمرینات زیادی با سطوح مختلف از لحاظ سختی اضافه شده است اما تمرکز در این چاپ بر روی تمرینات و مسائل متوسط صورت گرفته است. تعدادی از اشکال مجدداً بکار گرفته شده‌اند و تعداد جدیدی بهمنظور دید بهتر اضافه شده‌اند. بخش جدیدی در احتمالات اضافه شده که کاربرد مهم دیگری از انتگرال‌گیری را در علوم زیستی بیان می‌دارد. ساختار اساسی محتويات قبل را حفظ کرده و ویرایش دوازدهم را تکمیل کرده‌ایم.

در راستای این مطالب، اصطلاحاتی که ذیلاً به جزئیات آن می‌پردازیم را صورت داده‌ایم:

- **توابع:** در بحث استفاده از نرم‌افزار جهت ترسیم، خلاصه‌ای از منحنی برآش می‌نمیم مربعات به صورت زیرفصل اضافه کردیم تا دانشجو از مزیت این کاربرد عمومی و قابل دسترس استفاده کند.
- **پیوستگی:** تعاریف پیوستگی را به نقاط پایان بازه‌ها تعمیم دادیم و زیربخش وسیع توابع پیوسته را به انتهای بخش پیوستگی انتقال دادیم.
- **مشتق:** یک دید هندسی مخصوصی جهت تأیید رابطه هوپیتال اضافه کردیم. و نیز مفهوم مشتق پذیری توابع چند متغیره را روشن‌تر و آسان‌تر نمودیم و نتیجه‌ای برای قاعده زنجیره‌ای مشتق توابع روی یک مسیر اضافه کردیم.
- **آنالوگی:** پیش جدیدی جهت دوره کردن فرمول‌های اساسی انتگرال‌گیری و قواعد جانشانی و بهذگری انتگرال‌های جیری و مثلثاتی قبل از معرفی روش‌های انتگرال‌گیری ایجاد کردیم.
- **احتمالات:** بخش جدیدی شامل توزیع‌های احتمال که بهطور معمول استفاده می‌شوند مانند توزیع نرمال و توزیع نمائی با اسناده ای انتگرال‌های ناسره اضافه کردیم تعدادی از مثال‌ها و تمرینات مربوط به علوم زیستی ...
- **سری‌ها:** در این جا ایده همگرایی ممتلک را پیش از آزمون‌های ریشه و نسبت بیان نمودیم سپس این آزمون‌ها را در شکل قوی‌تر خود معرفی کردیم و سپس به مفهوم همگرایی مشروط و سری‌های متناوب پرداختیم.
- **حساب دیفرانسیل چند متغیره و بوداری:** اینه متدسی بیشتری درخصوص ایده انتگرال‌های چندگانه دادیم و مفهوم زاکرین را در تغییر متغیر بهمنظر ساده کردن محاسبه انتگرال‌ها معرفی کردیم. ایده انتگرال سطح برای میدان‌های برداری اکنون را رازات مفهوم انتگرال خط میدان‌های برداری است. بحث درخصوص کرل (چرخش) و دیورژانیک یک میدان برداری توسعه دادیم.
- **تمرینات سخت از ویژگی‌های قدیمی حسابان توماس است و با قوی‌تر شدن آن‌ها در هر ویرایش ادامه یافته است. ما در این جا تعدادی از تمرینات و مثال‌ها را به روز کرده و تغییر داده‌ایم همراه با توجه خاص بهمنظر کاربردهای بیشتر در علوم زیستی و مسائل جاری. به عنوان مثال یک تمرین در رشد U.S.GNP را به روز کرده و مسائل جدید مانند تعداد داروی تجویز شده و اشباع مصرف آن، تخمین نرخ ریزش روغن در لوله شکسته شده، و پیش‌بینی افزایش هزینه‌های تحصیل در دانشگاه اضافه شده‌اند.**

تمرینات و امثال

سختی: سطح سختی با ویرایش‌های آخر سازگار است. با تشخیص بین بحث‌های صوری و غیرصوری و اشاره به تفاوت‌های آن‌ها ادامه می‌دهیم. ما بر این اعتقادیم که شروع با یک رویکرد کمتر صوری به دانشجویان کمک می‌کند که مفاهیم جدید و سخت را بهتر بیاموزند بنابراین آن‌ها باید قدردان این دقت کامل ریاضی و نتایج آن باشند. توجه به تعریف دقیق ایده‌ها و اثبات قضایای نقضی برای دانشجویان

حسابان هنگامی که نیاز به یک یادآوری عمقی در دروس پیشرفته تر دارند خواهیم داشت. ساماندهی بین بحث‌های صوری و غیر صوری، انعطاف‌پذیری در مقدار و عمق پژوهش مباحث گوناگون برای مدرس را فراهم می‌سازد. برای مثال در حالی که ما قضیه مقدار میانی و یا قضیه مقدار بحرانی برای توابع پیوسته روی $b \leq x \leq a$ را ثابت نکرده‌ایم این قضایا را به دقت بیان و مفاهیم آن را در مثال‌های متعددی نشان داده‌ایم و از آن در اثبات نتایج مهم استفاده کرده‌ایم. علاوه بر آن برای استایدی که تمایل به پژوهش عمیق‌تری دارند در پیوست ۶ درخصوص اینکا به این قضایا برای کامل کردن اعداد حقیقی بحث کردیم.

تمرینات نوشتاری، قرار گرفتن تمرینات در بین متن از دانشجوی می‌خواهد که مفاهیم گوناگون حسابان و کاربردهای آن را شکافته و شرح دهد. علاوه آخر هر فصل یک سری مسایل برای دانشجویان به منظور دوره و خلاصه کردن آن چه آموخته‌اند آمده است. تعدادی از این تمرینات یک تکلیف درس مناسب است.

آخر هر فصل شامل دوره‌ها و پروژه‌ها علاوه بر مسایل انتهایی هر فصل، هر بخش نیز با مسایل دوره‌ای به حد اعلی خود می‌سد. تمرینات عملی تمام فصل را پژوهش می‌دهد و یک سری از تمرینات اضافی و پیشرفتی برای بعنوان سایل رکبی داده شده است. اغلب فصل‌ها شامل چندین پروژه فنی و کاربردی است که توسط شرحیان به طور فردی یا گروهی، در یک زمان طولانی‌تر می‌توانند بکار گرفته شود.

این پروژه‌ها نیازمند استفاده از یک کامپیوتر اجرا کننده نرم‌افزار میل (Maple) یا متمتیکا (Mathematica) است و نیز موارد ضد فصل دسترس از طریق اینترنت در سایت www.pearsonhighered.com/thomas آمد. است.

نوشتن و کاربردها: مانند همیشه این متن به منظور ایجاد مطالب محاوره‌ای و غنی ریاضی ساده‌سازی شده است. هر مبحث جدید با مثال‌هایی که مسأله مسجی بان به سادگی قابل فهم باشد طراحی شده است و این موضوع با ارائه مسایل کاربردی در مورد آنها شجعیان، تقویت شده است. یک ویژگی این کتاب، کاربرد حسابان در علوم مهندسی است. این مسایل کاربردی در طول چند ویرایش آخر اصلاح و به روز شده‌اند.

تکنولوژی: در یک دوره آموزشی استفاده از این کتاب با نظر استاد می‌تواند مانند تلویزی ازایه شود. هر بخش شامل تمریناتی است که حل آن‌ها نیازمند تکنولوژی است. چنان‌چه مثلاً برای استفاده از کامپیوتر و یا ماشین حساب بایستد با آن و چنان‌چه به سیستم نرم‌افزاری کامپیوتری (زبان‌های ته باشند با CAS (مانند میل و یا متمتیکا) نمایش داده شده‌اند.

منابع اضافی

راهنمای حل مسایل مدرسین

حسابان یک متغیره
.....

حسابان چند متغیره
.....

راهنمای مسایل اضافی شامل حل همه تمرینات کتاب حسابان توکلی است.

راهنمای حل مسایل دانشجویان

حسابان یک متغیره
.....

حسابان چند متغیره
.....

راهنمای مسایل دانشجویان شامل حل تمرینات فرد کتاب توکلی است.

جبر و مثلثات صرفاً در زمان در ویرایش چهارم حسابان

بکارگیری مهارت‌های جبری و مثلثاتی به بحران در حسابان تبدیل شده است. کتاب جبر و مثلثات فقط در زمان برای حسابان نوشته کوانتم مولو و رونالد آی برنت بدمنظور تقویت این مهارت‌ها و رفع این بحران برای دانشجویان طراحی شده است. همان‌گونه که دانشجو راه خود را در حسابان پیش می‌گیرد این کتاب در هر مرحله با اوست مباحث ضروری جبر و مثلثات و کشف پتانسیل‌های مسئله در کنار دانشجو است.

راهنمای منابع تکنولوژی:

راهنمای میبل نوشته ماری وانسکو، دانشگاه کارول راهنمای متمتیکا راهنمای ماشین حساب رسام TI نوشته‌الی نمک رونالد نویمان دانشگاه ایالت سوناما.

این راهنمایها به ترتیب یوشن دهنده میبل ۱۷ و متمتیکا ۸ و ۸۳ TI - ۸۴ TI - ۸۹ پلاس و TI - ۸۹ پلاس‌اند. هر راهنمای جزئیات جمع‌اوری یک سیستم ترم‌افزاری یا ماشین حساب رسام در طول یک دوره آزمون را شرح می‌دهد که شامل دستورات و نحوه بکار بردن آن‌هاست. این راهنمایها همراه با وسائل و نرم‌افزارهای مطلب در دسترس‌اند تا جهت کیفیت‌دهی به آموزش مورد استفاده قرار گیرند.

[وب سایت www.pearsonhighered.com/thomas](http://www.pearsonhighered.com/thomas)

• سایت حسابان تواماس شامل فصلی در معادلات دیفرانسیل مرتبه دوم است و نیز شامل جواب‌های مسأله‌های و توسعه بیوگرافی تاریخی و آزمایشات اشاره شده در متن است. راهنمای منابع تکنولوژی و درزهایی که برای که قابل استفاده به شکل انفرادی یا گروهی توسط دانشجویان جهت اخذ پروره است نیز تل داشتن می‌باشد.

• مای ۱۱ بـ بعد روت، آنلاین (نیاز به کد دسترسی دارد) مای مطلب‌اند پرسون راهنمای جهانی آنلاین ریاضی، تمعـ ۱۱، تکالیف تعاملی، ارزشیابی‌ها، در رسانه‌ها در بکارگیری به یک شکل ساده است. مای مطلب سیچ اثبات شا را به منظور موفقیت انفرادی دانشجو در اختیارشان قرار می‌دهد و نیز دارای یک برخورد مثبت و سازگار درخصوص کیفیت یادگیری دانشجوی سال بالاتر رشته ریاضی است.

• مای مطلب به شکل موفقیت‌آمیزی می‌تواند هر محیطی اجرا شود (آزمایشگاهی - هیبویدی - کاملاً آنلاین - سنتی) نمایش‌دهنده، خلاف این، نیز در یادگیری دانشجویان و موفقیت‌های آن‌هاست.

• مای مطلب کتاب طبقه‌بندی شده آنلاین است که به طایفه کار دانشجویان را در جریان آزمون‌ها کوئیزها و تکالیف یاد دهنده طرح قرار می‌دهد. شد می‌آید این کتاب طبقه‌بندی شده سریعاً هر جا دچار مشکلی شوید استفاده کنید، و بازخورد مبتنی در انجام خوب کار داشته باشد. داده‌های مطلب به سادگی در برنامه‌هایی مانند مايكروسافت قابل استفاده و نیز تنبیح از نظر تعیین موفقیت قابل تجزیه و تحلیل است.

• **فصل آمادگی:** شامل صدها تمرین در زمینه پیش نیازهای مهارت‌های جبری و مثلثاتی است که دانشجو می‌تواند برای جبران معارفه‌های مورد نیاز از آن استفاده کند.

• **تمرینات:** تکالیف و تمرینات در مای مطلب در ارتباط با تمرینات داخل متن است و چنان‌چه جواب دانشجو در حل مسائل این نرم‌افزار نادرست باشد به خوبی کمک کننده است.

• **کمک‌های تصویری:** تمرینات شامل راهنمایی حل‌اند. مسائل نمونه تصاویر متحرک با آپلیت جوا، فیلم هار متن‌های جهت کمک پیشتر به یادگیری

- آموزش فردی: گرچه تعدادی از دانشجویان مای مطلب را به عنوان نرم افزار خاصی معرفی می کنند دانشجویان از آن به عنوان آموزش زنده توسط پرسون برای ریاضی و آمار نیز یاد می کنند. و مای مطلب تلفیقی از تجربه و آموزش و چشم اندازی برای آینده است.
- بکارگیری محصول پرسون به منزله بالا بردن کیفیت است. این بدان معنی است که متن ما دقیق و متمایز است و نیز بدان معناست که دست به دست هم داده ایم که مای مطلب را تا آنجا که ممکن است در دسترس قرار دهیم.
- هنگامی که با نرم افزار مای مطلب شروع می کنید یا سوالی در طول راه دارید ما اینجا هستیم که چگونگی بکارگیری تکنولوژی و به اشتراک گذاشتن آنرا در رشته موردنظر شما آموزش دهیم.